

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. L.** správcu konkurznej podstaty úpadcu **M.** proti žalovanému **Ing. Bc. R.** zastúpeného advokátkou JUDr. **R. o vydanie výťažku z predaja nehnuteľnosti**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 44 Cbi 116/02, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2007 č. k. 6 Obo 270/2004 – 115, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného sa **o d m i e t a**.

Žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave v časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť v prospech konkurznej podstaty výťažok z predaja nehnuteľnosti 1 269 501,-- Sk. V časti týkajúcej sa úrokov a úrokov z omeškania rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K potvrdzujúcej časti v odôvodnení rozsudku uviedol, že nie je sporné, že žalovaný v exekučnom konaní speňažil majetok úpadcu **M.** ale skôr než výťažok vydal oprávnenému, bol na majetok povinného vyhlásený konkurz. Výťažok sa tak podľa § 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ZKV) v znení zákona č. 328/1991 Zb. stal súčasťou konkurznej podstaty. Žalovaný na výzvu žalobcu mu poslal časť výťažku vo výške 4 357 983,-- Sk a časť výťažku vo výške 1 269 501,-- Sk si nechal dôvodiť, že táto časť výťažku nepatrí do podstaty, pretože tvorí trovy exekúcie. V odvolacom konaní uznal, že trovy konania musí uplatňovať v rámci konkurzného konania, avšak ponechal si ju titulom zádržného práva podľa § 151s Obč. zák. Ide však o skutočnosť, ktorú neuplatňoval v priebehu

konania na súde prvého stupňa, hoci bol poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p., preto podľa § 205a ods. 1 O. s. p. nemôže byť táto skutočnosť odvolacím dôvodom. Odvolací súd sa ňou preto nezaoberal. Na námietku žalobcu, že žalobca nemá právo domáhať sa vydania výťažku uviedol, že správca vyhlásením konkurzu získava oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a vykonávať práva a povinnosti, ktoré s nakladaním s majetkom podstaty súvisia, ktoré by mal inak vlastník majetku. Z toho vyplýva nielen právo, ale aj povinnosť dostať do podstaty všetok majetok doň patriaci, teda aj výťažok z exekúcie.

Odvolací súd sa stotožnil s námietkou žalovaného, že rozsudok je v časti o priznaní úrokov a úrokov z omeškania nezrozumiteľný, nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a čiastočne nevykonateľný. Preto ho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť 25. apríla 2007.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. V dovolaní uviedol, že odvolací súd sa s poukazom na § 205a ods. 1 O. s. p. odmietol zaoberať jeho námietkou, že má proti žalobcovi zádržné právo. Bola mu tým odňatá možnosť konať pred súdom. Názor odvolacieho súdu, že skutočnosť, že má zádržné právo, nebola uplatnená na súde prvého stupňa, nie je správny. Sám žalobca v žalobe uvádza, že žiada o vydanie výťažku z predaja, ktorú žalovaný zadržíava. Žalovaný ani nikdy nepoprel, že časť výťažku zadržíava. Tým bola v konaní skutočnosť, že časť výťažku zadržíava v konaní preukázaná, preto súd uvedenú skutočnosť nesprávne posúdil ako skutočnosť, ktorá nebola uplatnená pred súdom prvého stupňa. Je pravdou, že necitoval príslušné čísla paragrafov, avšak podľa § 121 O. s. p. netreba dokazovať právne predpisy, ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov a treba vychádzať z toho, že súd pozná predpisy. Žalovaný v konaní neuplatňoval započítanie, preto neobstojí odôvodnenie odvolacieho súdu. Súd bol povinný skúmať, či žalovaný mal proti žalobcovi pohľadávku, na zabezpečenie ktorej zadržíaval spornú časť výťažku z predaja. Uvedená otázka sa rieši v incidenčnom spore vedenom pod sp. zn. 44 Cbi 21/02, preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Ak tak neurobil, je konanie postihnuté inou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Nesprávny je aj názor, že exekútor si nesmie k trovám exekúcie pripočítať daň z pridanej hodnoty. Najvyšší súd Slovenskej republiky predložil nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II ÚS 31/04–30, z ktorého vyplýva, že exekútor si môže k odmene účtovať DPH a je to aj

jeho povinnosťou podľa zákona o dani z pridanej hodnoty. Navyše sumou, predstavujúcou daň, ani nedisponuje, pretože ju odviezol daňovému úradu. Žiadal rozsudky súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. (v znení účinnom v čase podania dovolania) platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.) alebo potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.). Žalobcom napadnutý rozsudok nie je rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Dovolateľ tvrdí, že v konaní mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Ak by k takémuto nesprávnemu postupu odvolacieho súdu v konaní skutočne došlo, zakladalo by to prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Žalovaný vidí odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že odvolací súd sa odmietol zaoberať námietkou, že peniaze zadržával na základe záložného

práva podľa § 153s Obč. zák. Tvrdeniu dovolateľa nemožno prisvedčiť. Ani v písomnom vyjadrení ani v priebehu pojednávania netvrdil, že mu patrí zádržné právo ako forma zabezpečenia jeho pohľadávky proti žalobcovi. Okrem toho, že tvrdil, že žalobca nie je aktívne legitimovaný na žalobu, tvrdil, že si časť výťažku zadržal oprávnene, pretože mu patrí ako odmena. Jednoduché nevyplatenie, alebo neodovzdanie časti peňazí, ktoré je niekto povinný zaplatiť (odovzdať), nie je výkonom zádržného práva. Správny je názor odvolacieho súdu, že žalobca sa v odvolaní dovoľoval skutočnosti, ktorú neuplatňoval pred súdom prvého stupňa. Keďže žalovaný bol poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p. (poučenie okrem obsahuje aj predvolanie na pojednávanie na deň 18. mája 2004, ktoré bolo doručené zástupcovi žalovaného 6. mája 2004) správne odvolací súd na uvedenú skutočnosť, uplatnenú až v odvolaní podľa § 205a ods. 1 O. s. p. neprihliadol.

Napriek uvedenému považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že zádržné právo má vecnoprávny charakter a je vždy právom k hnutelnej veci. Spočíva v tom, že ten, kto je inak povinný vec vydať, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak vec povinný vydať (§ 151s ods. 1 Obč. zák.). Obdobný charakter má aj zádržné právo na skladované veci podľa § 535 Obch. zák., zádržné právo k zásielke podľa § 608 a § 628 Obch. zák. alebo k predmetu uloženia podľa § 707 Obch. zák. Už samotný charakter zádržného práva vylučuje, aby mohla byť peňažná pohľadávka zabezpečená zadržiavaním peňažnej pohľadávky. V takom prípade by išlo o dve proti sebe smerujúce pohľadávky a každý z dlžníkov a zároveň oprávnených by sa mohol dovoľávať započítania za predpokladu, že započítanie je dovolené. Žalovaný, keďže žiadnu hnutelnú vec nezadržiaval, nemohol mať zádržné právo.

Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať ani postup súdov v tom, že neprerušili konanie do skončenia konania o incidenčnej žalobe. Predmetom konania v prejednávanej veci je peňažné plnenie. Tak, ako v každej obdobnej veci, musí súd pre rozhodnutie veci zistiť, či pohľadávka existuje a či svedčí žalobcovi. Všetky otázky s tým súvisiace bol oprávnený riešiť sám. Pokiaľ už neexistovalo rozhodnutie, ktoré takúto otázku riešilo, mohol súd otázku vyriešiť sám, alebo konanie prerušiť podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (nie podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p., ako uvádza žalovaný). Ak si všetky otázky vyriešil sám, konal v súlade s procesným predpisom a jeho postupom žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa názoru dovolacieho súdu nebol naplnený dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Keďže dovolací súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania podľa niektorého z ďalších ustanovení § 237 O. s. p., dovolanie ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, má preto podľa § 243b ods. 4 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Keďže náhradu trov konania nežiadal, dovolací súd mu náhradu nepriznal.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2009

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu